

Koroonavastaste meetmete eneseregulatsiooni selgitused ja KKK-d

10.03.2021

Eesti Kaupmeeste liidu liikmed sõlmisid 25. veebruaril 2021 eneseregulatiivse kokkuleppe, täiendamaks seniseid ohutut ostlemiskeskonda taganud meetmeid ja tõkestamaks koroonaviiruse levikut kaubanduses. Alternatiivina kaubanduse sulgemisele Valitsuse poolt kutsub Kaupmeeste Liit kõiki Eesti kaubandusettevõtteid ja kaubanduskeskusi alltoodud täiendavaid ohutusmeetmeid kasutusele võtma.

Kinnitame sealjuures, et suured kaubanduskeskused on ühed paremini ventileeritud ruumid Eestis. Iga külastaja kohta on põrandapinda 25-50 m² ka tippunni ajal. Viimase aasta jooksul ei ole kaubandusettevõtetes tekkinud tõsiseid koroonakoldeid ning poodide töötajad on töökohal nakatunud vähe. See on tõend ruumide heast ventileeritusest ja tihendatud pindade puhastuse toimivusest.

Siiski tunnetame me kaubandussektori rolli ja vastutust aidata kaasa sellele, et meie kliendid ja töötajad täidaksid riiklikke nõudeid, kannaksid maski ja hoiaksid distantsi. Olukord on kriitiline ja piirangute järgimise tagamiseks ei piisa vaid riigi ressursist. Seetõttu pingutame omalt poolt veelgi, et saaksime jätkata Eesti inimeste varustamist vajalike toodete ja teenustega ning tagada töö ja sissetulek oma töötajatele. Kutsume ühtlasi üles ka oma kliente vastutustundlikule käitumisele – ennekõike maski kandmisele kõigil kaubanduspindadel ja alati. Vaid nii saame tagada, et oluliste toodete ja teenuste tarbimine saab jätkuda.

Liidu liikmed lubavad järgida ja kutsume üles ka teisi kaupmehi järgima alljärgnevat käitumisnorme vahemikus 1-31. märts 2021. Selgitame järgnevalt korduma kipuvate küsimuste formaadis, kuidas eneseregulatsiooni tõlgendada.

Lisame kaubanduskeskuste ja kaupluste sisekorraeeskirjadesse nõuded, et töötajad ja külastajad peavad kandma maski. Teeme kõik endast oleneva, et töötajad ja külastajad kannaksid maski.

a) Kas nõue peab olema kirjas sisekorraeeskirjas või sobib ka siseveeb, infokirjad?

Oluline on, et nii kaupluste külastajad kui töötajad oleksid maskikandmise nõudest informeeritud ja järgiksid seda. Soovitame viite sisekorraeeskirjale panna üles nii välisuksele kui kassade piirkonda, et teenindajad ja turvatöötajad saaksid sellele vajadusel viidata. Eraettevõttel on õigus kehtestada oma alal kehtivad reeglid, mitte lähtuda vaid seadusega nõutud miinimumist. Nii võivad näiteks polikliinikud nõuda kilesusside kandmist või kohvikud keelata oma alkoholi tarbimise nende ettevõttes. Samamoodi on kauplustel ja kaubanduskeskustel õigus nõuda sisenejatelt maski ja keelduda teenindamisest, kui klient maski ei kann. Parim lahendus on see kirja panna sisekorraeeskirjas, aga kui kauplus näeb, et nõude täitmist saab ka muul moel tagada, on lahenduse valik tema otsustada.

Lisame näidise võimalikust sõnastusest sisekorraeeskirja tarbeks, mida turuosalisel saavad endale sobilikult kohandada:

“Seoses Covid-19 viiruse leviku piiramise meetmete rakendamisega (ETTEVÕTTES A) on alates 27.02.2021 kohustuslik kanda (ETTEVÕTTE A) siseruumides kaitsemaski. Antud kohustus rakendub kõikidele ETTEVÕTTE A külastajatele, töötajatele ja koostööpartneritele ning (kaubanduskeskuse korral:) üürnike töötajatele, koostööpartneritele ja teenuse osutajatele (s.h kaubatoojatele).

Kaitsemaski kandmise kohustuse täitmist kontrollib turvateenistus. Juhul kui isik keeldub kaitsemaski kasutamisest, on turvateenistusel õigus nõuda isiku lahkumist ETTEVÕTTE A siseruumidest. (kaubanduskeskuse korral:) Käesoleva nõude rikkumisel üürniku esindaja, töötaja või tema koostööpartneri esindaja poolt rakenduvad (viide sanktsioonide asukohale sisekorraeeskirjas) toodud vastutus ja sanktsioonid.

Käesolev sisekorrareeglite muudatus kehtib kuni muutmiseni.”

b) Kas oma töötajatel on endiselt lubatud maski asemel kanda visiiri?

Visiiri kandmine on lubatud erandkorras, kui töötajal on maski kandmise osas meditsiiniline vastunäidustus. Üldjuhul on soovituslik kanda maski.

c) Kas klient võib kanda ka visiiri või salli?

Kaupmeeste Liit ei pane ette rangemaid tõlgendusnõudeid maskikandmise kohustusele, kui Terviseamet. Kuna Terviseamet lubab nägu katta ka visiiri või salliga, kui inimesel on meditsiiniline vastunäidustus maskile, lubavad seda ka kaupmehed.

d) Mida teha, kui klient unustas maski maha?

Soovitame kõigil kaupmeestel sissepääsude juures klientidele soodsa hinnaga maske müüa või jagada.

e) Kas ka lapsed peavad maski kandma?

Alla 12-aastastelt lastelt maskikandmist ei nõuta.

f) Kas turvatöötaja peab olema kutseline ja vormiriietuses?

Ei, maskikandmise kohustusele tähelepanu juhtiv isik ei pea olema väljaõpetatud turvatöötaja. On selge, et neid ei olegi turul nii palju, et kõikidesse kaubanduskeskustesse ja suurtesse poodidesse selliseid spetsialiste jaguks. Sobib ka vastavat ülesannet anda olemasolevatele või selleks otstarbeks värvatud töötajatele.

Sulgeme kaubanduse üldkasutatavatel pindadel istumis- ja mängualad. Lülitame välja avaliku wifi. Teeme endast oleneva, et kaubanduskeskustes ja kauplustes ei toimuks ajaveetmist.

a) Kas istumis-ja mängualad tuleks sulgeda ka kauplustes sees?

Sulgeda tuleks need alad, kus toimub pikem ajaveetmine või hängimine. Kui kauplustes sees on diivan puhkehetkeks või ostleva kaaslaste ootamiseks, siis need võivad muidugi jääda.

b) Kas välja tuleks lülitada ka rentnike wifi?

Ei. Piirangu mõte on mitte soodustada internetis istumist kaubanduskeskuse või kaupluse üldaladel ehk nn. hängimist. Wifi kinnikeeramine iseeneses ei ole oluline meede, oluline on hängimiseks soodsate tingimuste eemaldamine. Rentnike wifi võrk on salasõnaga kaitstud ja seda antud ettepanek ei puuduta.

c) Kas tuleb pingid täielikult eemaldada?

Ei, piisab lindiga ümber piiramisest. See keeld ei pea puudutama iga pinki, vaid just neid alasid, kuhu tullaakse n.ö. hängima. Kõik keskused oskavad hinnata, kus see on probleem ja kus mitte. Üldiselt toimub ajaveetmine veidi kõrvalisematel pinkidel, kuhu on kampadel mugav koguneda. Keskused teavad ise, millised alad on ajaveetmiseks populaarsed ja millised mitte ning hindavad vastavalt.

Ei luba üldkasutatavatel pindadel aktiivmüüki ja kauplustes degusteerimisi.

a) Mida lugeda aktiivmüügiks?

Aktiivmüügiks loeme müügimehi, kellel ei ole statsionaarset letipinda, mis on paigaldatud pikemaks ajaks. Näiteks erinevaid pankade või telekommunikatsiooniteenuste pakkujaid, kes inimestele keskuste üldaladel lähenevad.

Aktiivmüügi all ei ole silmas peetud kaubanduskeskuste üldaladel paiknevat ajutist loomuga väljapanekuid, kus müüakse näiteks talutooteid, maasikaid, moekaupu või muud sellist. Need on sisult samaväärsed kauplustega, kuigi võivad tegutseda vaid nädalakese. Nende juures on samamoodi võimalik hoida distantsi nagu mujal keskuste poodides.

Peatame inimesi poodlema kutsuvad suuremahulised allahindluskampaniad füüsilistes poodides. (Ei puuduta tavapäraseid toodete hinnaalandusi)

a) Kuidas defineerime “poodlema kutsuvad suuremahulised allahindluskampaniad” füüsilistes poodides?

Tuleb selgelt alla joonida, et me ei pea siin silmas, et tavapärased toodete allahindlused oleksid kuidagi taunitavad. Allahindlused on lubatud ja nende keelamine ei ole ei seaduslik ega kellegi huvides. Igapäevased soodushinnad ei too poodidesse inimesi tungema rohkem kui tavaliselt. Tavalised allahindlused ei ole üldiselt piiratud ühele päevale või kellaajale ning nad ei ole kiirustava iseloomuga.

Mida me silmas peame on kampaniad, mis tõmbavad inimesi füüsiliselt kohale ja lühikese perioodi jooksul. Alla 3 päeva kestvad pakkumised on meie hinnangul inimesi lühikeses ajavahemikus poodlema kutsuvad. Nädalased kampaniad aga juba võimaldavad hajumist. Agressiivsed kiirelt tegutsema kutsuvad kampaniad stiilis “Osta nüüd ja kohe, muidu jääd ilma!” või “Hooaja allahindlus, -50%!” füüsilises poes on taunitavad.

Poesisesed alla hinnatud tooted ja kampaniasõnumid ei ole probleem, kuna inimene neid nähes juba on antud kaupluses.

Kindlasti on tänuväärne teha aktiivsemaid ja kutsuvamaid kampaniaid e-poes.

Kui kauaks need nõuded kehtima jäävad?

Kui Kaupmeeste Liit ei otsusta nõudeid pikendada ega anna sellest avalikult teada, lõpeb sektori eneseregulatiivne kokkulepe märtsi lõpu seisuga 2021.

Eneseregulatsiooniga on seni liitunud ja lubanud seeläbi ohutu ostlemiskeskonna tagada:

Ülemiste Keskus, Viru Keskus, Kristiine Keskus, Rocca al Mare keskus, Tallinna ja Tartu Kaubamaja, Stockmann, Port Artur, K-Rauta, Euronics, Jysk, Büroomaailm, Baltman, ABC KING, SHU, I.L.U., Põldma Kaubandus (Demin Dream), Selver, Rimi, Prisma, Jungent, Keila TÜ, COOP Eesti, Coop Põlva, Jardin lilled, Lasnamäe Centrum, Nautica, T1, Mustamäe Keskus, Tasku Keskus, Postimaja, CC Plaza, Astri Keskus, Balti Jaama turg, Keskturg, Lõunakeskus, Pärnu keskus, Fama keskus, Tartu TTK, Kvartali ostukeskus, Eeden, Järve keskus, Rakvere Põhjakeskus, Kaubamajakas, Harju TÜ, Arsenali keskus, Bauhof Group, Krooni keskus, Kagu keskus, Pargi keskus, Decora, Tradehouse, Magaziin.

Lisainfo:

Nele Peil

Eesti Kaupmeeste Liit, Tegevjuht

56 634 434

nele.peil@kaupmeesteliit.ee